

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ  
องค์การบริหารส่วนตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่  
THE PARTICIPATION OF THE PUBLIC ON COMMUNITY DEVELOPMENT PLANS  
OF PHAPAE SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION,  
MAE TAENG DISTRICT, CHIANG MAI PROVINCE

คล้ายฝัน สุวรรณศรี<sup>1</sup>

Received : 3 December 2024

Revised : 23 January 2025

Accepted : 10 February 2025

## บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ประชาชนที่มีภูมิลำเนาในองค์การบริหารส่วนตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 357 คน และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางจี้และมอร์แกน (Krejcie และ Morgan)

ผลการวิเคราะห์พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง พิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุดคือ ด้านการประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น รองลงมา ด้านการศึกษาสภาพ/สำรวจข้อมูลพื้นฐาน และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นไปปฏิบัติ ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ พบว่าไม่แตกต่างกันทุกด้าน

## ABSTRACT

The purpose of this study was to study the people's participation in the local development plan of Phapae Subdistrict Administrative Organization, Mae Taeng District, Chiang Mai Province The sample group used in the study This included 357 people who were domiciled in Phapae Subdistrict Administrative Organization, Mae Taeng District, Chiang Mai Province Data were collected by using a questionnaire. The statistics used in the data analysis were percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test.

<sup>1</sup> คล้ายฝัน สุวรรณศรี มหาวิทยาลัยพิษณุโลก Clayfun Suwannason Phitsanulok University E-mail : [oplay007@gmail.com](mailto:oplay007@gmail.com)

The results of the analysis revealed that Public participation in the preparation of local development plans of Phapae Subdistrict Administrative Organization, Mae Taeng District, Chiang Mai Province The overall picture is moderate. Considering each aspect, it was found that It was moderate in all aspects. The highest average is The evaluation of the local development plan, followed by the condition study/basic data survey. and the lowest mean was the implementation of the local development plan. The results of comparison of people's participation in the preparation of local development plans of Phapae Subdistrict Administrative Organization, Mae Taeng District, Chiang Mai Province classified by sex, age, educational level and occupation were not different in all aspects.

## บทนำ

### ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นกรอบและแนวทางในการบริหารงานของท้องถิ่น ให้ความรู้ความคล่องตัว สอดคล้องกับศักยภาพของท้องถิ่น สามารถตอบสนองปัญหาความต้องการของประชาชน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสอดคล้องกับนโยบายของคณะผู้บริหาร ยุทธศาสตร์การพัฒนาอำเภอ ยุทธศาสตร์ การพัฒนาจังหวัด นโยบายรัฐบาล และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ อีกทั้งเป็นกระบวนการกำหนดทิศทาง ในอนาคตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดสภาพการณ์ที่ต้องการบรรลุและแนวทางในการบรรลุ บนพื้นฐานของการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบด้านและเป็นระบบ ทั้งนี้จะต้องสอดคล้องกับศักยภาพ ของท้องถิ่น ปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นด้วย (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2558)

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 และ(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ที่กำหนดวิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และ กลยุทธ์ โดยสอดคล้องกับ แผนพัฒนาจังหวัด ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาตำบล แผนพัฒนาหมู่บ้านหรือแผนชุมชน อันมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงานโครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปี ซึ่งมีความต่อเนื่องและเป็นแผนก้าวหน้าและให้ความหมายรวมถึงการเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่นในการจัดทำแผนพัฒนาให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นำปัญหาความต้องการ จากแผนพัฒนาหมู่บ้าน หรือแผนชุมชนที่เกินศักยภาพ ของหมู่บ้านหรือชุมชนที่จะดำเนินการเองได้มาพิจารณาบรรจุไว้ ในแผนพัฒนา โดยให้มีการติดตามและ ประเมินผลแผนพัฒนาที่นำไปปฏิบัติ (ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วย การจัดทำแผนพัฒนา ขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 และ(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561))

การเข้ามามีบทบาทในกิจกรรมทางการบริหารระดับท้องถิ่นของประชาชนในปัจจุบัน ก็เพื่อจะให้การบริหารงานของแต่ละท้องถิ่นสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น เนื่องจาก

ประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมรู้ถึงความต้องการและปัญหาของตนเองได้ดีกว่าบุคคลอื่น ซึ่งมีใช้เป็นคนในท้องถิ่นนั้นๆ การยินยอมให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการบริหารการปกครองท้องถิ่น จึงเท่ากับเป็นการยอมรับว่าความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นนั้นแตกต่างกัน และผู้ที่จะสามารถรู้ถึงความต้องการและความต้องการและสามารถตอบสนองได้ตรงตามความต้องการนั้นก็คือ ประชาชนในท้องถิ่นนั้นนั่นเองและตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ระบุว่าประชาชนในท้องถิ่นมีสิทธิมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้มีวิธีการที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมดังกล่าวได้ด้วย

บทบาทของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ในบทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นที่ผ่านมาพบว่ามีค่อนข้างน้อยเหตุผลสำคัญคือ ความคิด ของประชาชนเองว่ามีใช้บทบาทหน้าที่ที่บัญญัติไว้เป็นข้อกำหนดที่เขาต้องกระทำซึ่งหน่วยงานภาครัฐและองค์กรอื่น ๆ ควรที่จะเข้าไปกระตุ้นและให้การสนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่นการให้ความรู้การประชุมการอบรมสัมมนาการจัดทำประชาคมหมู่บ้านการไปส่งเสริมให้มีการจัดตั้งเครือข่ายภาคประชาชนจัดตั้งกลุ่มสมาคมองค์กรต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนท้องถิ่นตลอดทั้งการดึงประชาชนเข้ามามีบทบาทในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นการร่วมเป็นกรรมการต่าง ๆ ในองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นโดยส่งเสริมให้ประชาชนมีบทบาท ในการพัฒนาท้องถิ่นตามวิถีทางของประชาธิปไตยที่ถูกต้อง

ผู้ศึกษาในฐานะพนักงานส่วนตำบล เห็นว่าการประชุมแผนพัฒนาท้องถิ่นของแต่ละหมู่บ้านในพื้นที่ตำบล ป่าแป๋ มีประชาชนเข้าร่วมประชุมในแต่ละปีลดลง จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ทั้งนี้เพื่อจะได้นำข้อมูล จากการศึกษาไปปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานในองค์กรให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่องจนบรรลุเป้าหมาย ขององค์กรซึ่งหมายถึงความเจริญของท้องถิ่นและตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง

## วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

## สมมติฐาน

1. เพศและอายุที่ต่างกันการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ แตกต่างกัน

2. ระดับการศึกษาที่ต่างกันการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ แตกต่างกัน

3. การประกอบอาชีพที่ต่างกันการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ แตกต่างกัน

### ขอบเขตการวิจัย หรือขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

2. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร หมายถึง ประชาชนทั้งหมดที่มีภูมิลำเนาในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 5,996 คน (สถิติประชากรทางทะเบียนราษฎร (รายเดือน) สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ณ วันที่ 30 กันยายน 2567)

กลุ่มตัวอย่าง หมายถึง ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 357 คน ผู้ศึกษาได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie และ Morgan) โดยมีระดับความเชื่อมั่น 0.95 และได้มาด้วยการสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีจับฉลาก (Lottery) (บุญชม ศรีสะอาด. 2558 : 41-44)

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ใน 4 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการศึกษาสภาพ/สำรวจข้อมูลพื้นฐาน 2. ด้านการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น 3. ด้านการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นไปปฏิบัติ 4. ด้านการประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น

4. ขอบเขตด้านเวลา ตั้งแต่เดือน พฤษภาคม พ.ศ.2567 ถึง ตุลาคม พ.ศ.2567 รวม 6 เดือน

### วิธีการศึกษา

การดำเนินการศึกษาในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อที่จะทำการ ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร หมายถึง ประชาชนทั้งหมดที่มีภูมิลำเนาในองค์การบริหารส่วนตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 5,996 คน (สถิติประชากรทางทะเบียนราษฎร (รายเดือน) สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ณ วันที่ 30 กันยายน 2567)

กลุ่มตัวอย่าง หมายถึง ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 357 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie และ Morgan) โดยมีระดับความเชื่อมั่น 0.95 และได้มาด้วยการสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีจับฉลาก (Lottery) (บุญชม ศรีสะอาด. 2558 : 41-44)

## ผลการศึกษา

ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าแป๋ อำเภอมะแตง จังหวัดเชียงใหม่ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง พิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุดคือ ด้านการประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น รองลงมา ด้านการศึกษาสภาพ/สำรวจข้อมูลพื้นฐาน และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นไปปฏิบัติ ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าแป๋ อำเภอมะแตง จังหวัดเชียงใหม่จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ พบว่าไม่แตกต่างกันทุกด้าน

## บทสรุป และข้อเสนอแนะ

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าแป๋ อำเภอมะแตง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ศึกษาสามารถสรุปได้ดังนี้

ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าแป๋ อำเภอมะแตง จังหวัดเชียงใหม่ เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้

1.1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าแป๋ อำเภอมะแตง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา เป็นรายชื่อสามารถเรียงค่าเฉลี่ย 3 ลำดับจากมากไปน้อย คือ การปฏิบัติตามแผนมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของคนในตำบลและแก้ปัญหาให้กับคนในตำบลได้ รองลงมาคือ แผนพัฒนาสามารถพลิกฟื้นวิถีชีวิตชุมชนสะท้อนวัฒนธรรมท้องถิ่นนำสู่ความสุขในระดับบุคคลครอบครัวและชุมชน ส่วนข้อที่มีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ ประชาชนในตำบลเห็นความสำคัญของการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือกัน การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในตำบล

1.2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าแป๋ อำเภอมะแตง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการศึกษาสภาพ/สำรวจข้อมูลพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อสามารถเรียงค่าเฉลี่ย 3 ลำดับจากมากไปน้อย คือ การนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพ/สำรวจข้อมูลตำบลไปใช้กำหนดแผนชุมชน รองลงมาการนำข้อมูลปัญหาของตำบลมาวิเคราะห์สาเหตุหาแนวทางแก้ไขในเวทีตำบลร่วมกัน ส่วนข้อที่มีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ ตัวแทนในแต่ละหมู่บ้านสามารถเสนอปัญหาสำคัญของหมู่บ้านในเวทีตำบล

1.3 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าแป๋ อำเภอมะแตง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อสามารถเรียงค่าเฉลี่ย 3 ลำดับจากมากไปน้อย คือ การกำหนดเป้าหมายในการจัดทำแผนชุมชนเพื่อการพึ่งพาตนเองอย่างชัดเจนเป็นไปได้ รองลงมาการระดมความคิดเห็นเพื่อการจัดทำรายละเอียดแต่ละกิจกรรมว่าทำอย่างไร และต้องใช้อะไรบ้าง ส่วนข้อที่มีส่วนร่วมน้อยที่สุดคือการนำข้อมูลด้านนำทุนทางสังคมวัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาร่วมจัดทำแผนชุมชน

1.4 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าแป๋ อำเภอมะแมตง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นไปปฏิบัติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อสามารถเรียงค่าเฉลี่ย 3 ลำดับจากมากไปน้อย คือ การดำเนินงานในลักษณะเครือข่าย สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ช่วยเหลือ รองลงมาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องตามที่กำหนด ส่วนข้อที่มีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ มีส่วนร่วมในการทำงานและสามารถบริหารจัดการกันเองได้

2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าแป๋ อำเภอมะแมตง จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ปรากฏผล ดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าแป๋ อำเภอมะแมตง จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อจำแนกตามเพศ โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน มีส่วนร่วมนับแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีส่วนร่วมนับแตกต่างกันทุกด้าน

2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าแป๋ อำเภอมะแมตง จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อจำแนกตามอายุ โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน มีส่วนร่วมนับแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีส่วนร่วมนับแตกต่างกันทุกด้าน

2.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าแป๋ อำเภอมะแมตง จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน มีส่วนร่วมนับแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีส่วนร่วมนับแตกต่างกันทุกด้าน

2.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าแป๋ อำเภอมะแมตง จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อจำแนกตามอาชีพ โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน มีส่วนร่วมนับแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีส่วนร่วมนับแตกต่างกันทุกด้าน

### ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งนี้

การศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าแป๋ อำเภอมะแมตง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ด้านการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นไปปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนน้อยที่สุดในเรื่องการมีส่วนร่วมในการทำงานและสามารถบริหารจัดการกันเองได้ ควรจัดตั้งทีมงาน เพื่อส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของการมีส่วนร่วมในการทำงาน การแบ่งงานกันทำการช่วยเหลือกัน

### ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการสำรวจการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าแป๋ อำเภอมะแมตง จังหวัดเชียงใหม่ ในเชิงปริมาณ

การศึกษาครั้งต่อไปควรทำการศึกษาในเชิงคุณภาพเพื่อนำผลการวิจัยไปปรับปรุงหรือพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ประสบความสำเร็จและมีชื่อเสียงต่อไป

## อภิปรายผล

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ศึกษาขอเสนอการอภิปรายผล ดังนี้

1. การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลต่าง ๆ ให้ประชาชนในตำบลรับรู้ การนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปใช้กำหนดแผนชุมชนการสรุปข้อมูลของตำบล เพื่อชี้แจงให้เห็นปัญหาและความต้องการของประชาชน การประชาสัมพันธ์ข้อมูลต่าง ๆ ให้ประชาชนในตำบลรับรู้ การนำข้อมูลปัญหาของตำบลมาวิเคราะห์สาเหตุหาแนวทางแก้ไขในเวทีตำบลร่วมกัน ตัวแทนในแต่ละหมู่บ้านสามารถเสนอปัญหาสำคัญของหมู่บ้านในเวทีตำบล ซึ่งสอดคล้องกับไพบุรณ์ ดาวเวียงกัน (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนากระบวนการจัดทำแผนแม่บทชุมชนเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนท้องถิ่น บ้านป่าไม้แดง หมู่ 2 ตำบลป่าป้อง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า การจัดทำแผนชุมชน อยู่ที่ทำให้สมาชิกที่มีอยู่หลากหลายชุมชน มีโอกาสได้มาร่วมคิด ร่วมทำว่าจะทำอย่างไรกับชุมชน ซึ่งแต่ละชุมชนย่อมแตกต่างกัน เพราะแต่ละแห่งก็มีของดีของตนเอง หรือปัญหาอุปสรรคแตกต่างกันไป ซึ่งคนในชุมชนต้องช่วยหาสาเหตุและหาทางแก้ไขกัน ทั้งนี้องค์การบริหารส่วนตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ จะมีการพิจารณาและกำหนดแนวทางปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย โดยมีการวางแผนจากข้อมูลพื้นฐานของชุมชนในแต่ละชุมชนที่อยู่ใน ความรับผิดชอบ โดยมีการวิเคราะห์จากข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน สภาพปัญหาคร่าวๆ ปัญหาความต้องการของชุมชน มีการพูดคุยค้นหาปัญหาในที่ประชุมประชาคมร่วมกันระหว่างประชาชนในชุมชนและเจ้าหน้าที่ ขององค์การบริหารส่วนตำบลและตัดสินใจเลือกแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดสำหรับอนาคต เน้นโครงการต่าง ๆ ที่มีความจำเป็นเร่งด่วนเพื่อนำไปบรรจุเข้าในแผน เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ต่อไป

2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะว่าองค์การบริหารส่วนตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ยึดหลักที่ว่าจัดทำแผนชุมชนที่ดีต้องนำข้อมูลด้านนำทุนทางสังคม วัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาร่วมจัดทำแผนชุมชน การจัดทำยุทธศาสตร์ตำบลทุกปี การระดมความคิด กลุ่มเพื่อการจัดทำรายละเอียดแต่ละกิจกรรมว่าทำอย่างไร และต้องใช้อะไรบ้างผู้นำสามารถวิเคราะห์เพื่อการจัดทำแผนชุมชนในการพัฒนาตำบลได้อย่างชัดเจน การกำหนดเป้าหมายในการจัดทำแผนชุมชนเพื่อการพึ่งพาตนเองอย่างชัดเจน เป็นไปได้ การจัดทำแผนชุมชนที่ดีต้องเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ ร่วมตรวจสอบ และร่วมรับประโยชน์ด้วยการลงคะแนนคัดเลือกโครงการ

ตามลำดับความสำคัญของปัญหาหน่วยงานและบุคลากรจากภายนอกตำบลมาช่วยเหลือสนับสนุนในการทำแผนชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับ อรรถณพ อินทร์วรรณ (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง กระบวนการพัฒนาผู้นำในการจัดทำแผนชุมชนอย่างมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านใหม่สัมมะนะ ตำบลต้นธง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ผลการวิจัยพบว่า เป้าหมายของการจัดทำแผนชุมชนไม่ได้อยู่ที่การได้แผนงานจัดทำเป็นเอกสารเล่ม ๆ แต่อยู่ที่การที่คนในชุมชนได้ร่วมกันคิดว่าทำอย่างไร ชุมชนจึงจะสามารถพึ่งตนเองได้ โดยการใช้ข้อมูลของชุมชน โดยการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพของชุมชน โดยทุนทางสังคมและทรัพยากรที่ชุมชนมีอยู่มีการรวบรวมข้อมูลและนำข้อมูลของชุมชนมาวิเคราะห์ร่วมกัน อันทำให้ได้รู้ถึงสถานการณ์โอกาสข้อดีและศักยภาพของชุมชนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโดยมีข้อมูลชุมชนเป็นฐานรองรับและทำให้ชุมชนสามารถกำหนดแนว ทางที่ชัดเจนออกมาได้ว่า การที่จะทำให้ชุมชนและท้องถิ่นพัฒนาได้อย่างยั่งยืนและพึ่งตนเองได้ และนำไปสู่สภาพความเข้มแข็งของชุมชนนั้นใครจะต้องทำอย่างไร ทั้งนี้องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สอง ได้จัดให้มีการทำประชาคมโดยให้ประชาชน ในชุมชนได้มีโอกาสมาร่วมคิด ร่วมกันค้นหา ร่วมกันตัดสินใจเพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชน ให้สามารถพัฒนาได้กว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน โดยได้ปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนในชุมชนร่วมกันสร้างพลังชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนชุมชนโดยใช้มติเสียงส่วนมากเป็นหลักในการตัดสินใจร่วมกันค้นหาทิศทางแนวทางการพัฒนาที่ถูกต้องมากำหนดอนาคตด้วยตนเอง

## เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงมหาดไทย (2554). **การปกครองส่วนท้องถิ่น**. [Online] Available URL ; <http://www.meechailaw.com/sec9.htm>.
- กรมพัฒนาชุมชน. (2560). **คู่มือจัดเก็บข้อมูล กชช.2 ค.** สำหรับใช้ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (ปีพ.ศ.2550-2554).
- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2558). **คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (แผนยุทธศาสตร์การ พัฒนาแผนพัฒนาสามปีและแผนดำเนินงาน)**. กรุงเทพฯ ฯ.
- เกษม คนใจ. (2556). **การจัดทำแผนพัฒนาสามปีที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลนาสะเม้ง อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร** บัณฑิตศึกษา สาขาการ ปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จุฬาลักษณ์, กอบัวกลาง. (2560). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ตำบลเมืองเก่า อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี**. ศูนย์วิทยุบริการ. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. (2555). **การระดมประชาชนเพื่อการพัฒนาชนบท**. กรุงเทพฯ ฯ. คณะเศรษฐศาสตร์. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชูวงศ์ ฉายะบุตร. (2559). **การปกครองท้องถิ่นไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : บริษัทพิมพ์เนตส์ พรินต์ติ้ง เซ็นเตอร์ จำกัด.
- ชูศักดิ์ เทียงตรง. (2558). **การบริหารการปกครองท้องถิ่นของไทย**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.



ณัฐธิดา พิมพ์จ่อง และสัญญา เคนาภูมิ. (2559). **ประสิทธิผลในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (2559-2561)**

**ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ่อใหญ่ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม.** วิทยานิพนธ์

สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ณัฐพงศ์ บุญพามา และเกษภา ผาทอง (ปีที่ 7 ฉบับที่ 3 (2567) พฤษภาคม-มิถุนายน 2567) **การมีส่วนร่วม**

**ของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล**

**จังหวัดนครปฐม** มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. วารสารมณีเชษฐาราม.